

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt II. Veræ libertatis cognitionem non esse à Philosophis repetendam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

tem, vt eam esse dicerent naturalem facultatem eius quod cuique facere libet, nisi quod vi & iure prohibetur. Quidam autem in eo statuere libertatem, si quisquam secundum mentem, hoc est, superiorem sui viuat partem. Quod ne tum quidem satis considerate dictum videri deberet, si esset mens incorrupta & recta. Non enim secundum seipsam mens etiam recta viuere debet: sed secundum Deum, qui mente longe superior est. Cum autem quaeritur, secundum quid homo viuere debeat, non solum ea vita intelligenda est, quam ratione corporis cum bestiis habet communem: sed ipsa imprimis vita ex qua homo proprie est, quae mentis iudicio & consiliis agitur. Quam ob rem cum dicitur, viuere hominem debere secundum mentem, non aliud dici videbitur, quam viuere eum secundum seipsum oportere. Tolerabilius autem diceretur homini secundum rationem esse viuendum, quia neque ratio est proprie, nisi recta est, cum possit mens esse non recta: & in tantum ipsa recta ratio est, in quantum diuinae Legi conformis exstiterit. Ita fit, vt viuere secundum rationem, nihil aliud sit, quam secundum Dei voluntatem & Legem viuere.

CAPVT II.

Vera libertatis cognitionem non esse à Philosophis repetendam.

SED quid ego ea quae de libertate Philosophi scripsere, commemoro? Etsi enim hoc preclare statuerunt, solos sapientes esse liberos: non tamen idonei fuerunt, qui veram nobis libertatem demonstrarent: propterea quod, qui verè sapientes essent, ignorarent. Quemadmodum non absurdè, inquit Augustinus, definita virtus est ab his, qui dixerunt: Virtus est animi habitus, naturae modo, atque rationi consentaneus. Verum dixerunt; sed quid sit consentaneum liberandae ac beatifi-

*Lib. 4. contra
Iul. cap. 3.*

beatificandæ naturæ mortalium, nescierunt. Qui nescirent igitur quid esset naturæ nostræ liberandæ consentaneum, iis non fuit integra facultas de vera libertate iudicandi. Cùm enim illum ignorantia caligine circumfusi, non tenerent cui adhærere bonũ est; à quo qui se alienant, pereunt, qui fornicantur, perdunt; quæ vera sapientia colit, cui vera virtus seruit: auditores suos, falsa veræ libertatis pollicitatione delusos, in præcipua seruitutis parte reliquerunt. Si enim de vna patientiæ virtute dixit Cyprianus; Hæc se sectari Philosophi quocumque profitentur, sed tam illic patientia falsa est, quàm & falsa sapientia est: Quanto nos idipsum de libertate iure potiore dicemus, eam veram esse non posse, vbi sit falsa sapientia? Libertas enim vera, omnium virtutum præsidio constat: nec virtutes illi omnes habere potuerunt, quibus regina & moderatrix defuit sapientia. Sapientia autem, vera pietas est. Pietas verò cultus est Dei. Quid igitur illi, qui ad voluptatem omnia vitæ officia retulerunt? Nonne tibi scædissimi fuisse videntur serui, quibus quid tandem de temperantiæ, reliquarumque virtutum officijs præciperent? Nam qui ita disputent, temperantem quidem & iustum & fortem & prudentem hominem esse oportere; sed hoc totum eam ob causam, ne parum illis virtutibus paruerit, vna careat voluptate non modò se hoc studio cultuque virtutum, non vindicant in libertatem; verùm etiam ipsas honestissimas per se pulcherrimasque virtutes, in turpissimam committunt seruitutem. Idcirco Epicureos Stoici tradere soliti feruntur tabella quadam: in qua media Voluptas, ceu Regina quædam depicta inerat, cui virtutes omnes virgineo habitu circumfusæ, varia ministeria exhiberent. Quæ sanè pictura vt illorum sententiam apertissimè ponebat ob oculos, ita rei summam indignitatem planissimè ostendebat. At Stoici fortasse ipsas liberas habuere virtutes? hoc illi quidè efficere conati sunt.

In Serm. de Patientia.

*August. lib. 5
de Ciuit. Dei,
cap. 20.*

sunt, magnificeque verbis præ se tulerunt. quorum ex ore quidam locutus: Nos, inquit, virtutem semper liberam volumus, semper inuictam: quæ nisi ita est, sublata virtus est. Sed quæ potest virtutis libertas esse in eo, qui sibi putet semetipsum sufficere, omniaque ad bene beateque viuendum necessaria, perniciosissimo errore in se posita esse ducat? Neque enim libera virtus esse potest, nisi ei seruiat à quo tributa est: neque humana mens vera potest libertate frui, si non secundum Deum, à quo facta est, sed secundum seipsam viuat. Idcirco diuus Augustinus, & hos Philosophos secundum carnem vixisse dicit: eo quod secundum animam carnalem viuerent; quæ nisi Deo subiecta sit, eiusque gloriam quærat, spiritualis esse non potest. Sicut enim caro debet secundum animam viuere, ex qua vitam habet: sic anima viuere debet secundum Deum, ex quo ipsa viuat. Quid igitur (ait Augustinus) aliud dicendum est eis, qui, cum sint iniqui & impij, liberaliter sibi videntur eruditi, nisi quod in literis verè liberalibus legimus: Si vos Filius liberauerit, tunc verè liberi eritis? Per eum namque præstatur, & ipsæ etiam quæ liberales disciplinæ ab eis qui in libertatem vocati non sunt, appellantur, quid in se habeant liberale, noscatur. Neque enim habent congruum libertati, nisi quod habet congruum veritati. Vnde & ille ipse Filius: Et veritas, inquit, liberabit vos. Non ergo illæ innumerabiles & impiæ fabulæ, quibus vanorum plena sunt carmina Poëtarum, vlllo modo nostræ consonant libertati: non Oratorum inflata & expolita mendacia, non denique ipsorum Philosophorū garrulæ argutiæ: qui vel Deum prorsus non cognouerunt, vel cum cognouissent Deū, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipiens cor eorum; & dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt: & immutauerunt gloriam incorrupti Dei,

Cicero in
Tuscul.

August. Ser-
mone 13. de
verbi Apoll.

Epist. 131. ad
Memorium
Episcopum

Iohannis 8.

Dei,

Dei, in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, & volucrum atque quadrupedum & serpentium: vel qui istis simulacris non dediti, aut non nimis dediti, coluerunt tamen & seruiuerunt creaturæ potius quam Creatori. Absit omnino ut istorum vanitates & inlanę mendaces, ventosæ nugæ, ac superbus error, recte liberales literæ nomenclentur, hominum scilicet infelicium, qui Dei gratiam per Iesum Christum Dominum nostrum, qua sola liberantur de corpore mortis huius, non cognouerunt, nec in eis ipsis quæ vera sunt, senserunt. Hæc diuus Augustinus. Versatus est & Seneca prolixe in eodem argumento, ut istas artes quæ vulgò liberales vocantur, non esse liberales ostenderet: post multa concludens: Solæ, inquit, liberales sunt, inò, ut dicam verius, liberæ; quibus curæ virtus est. verùm his ipsis artibus, quibus curæ virtus erat, quomodo tum à Philosophis tradebantur, quantum defuerit, quæ que nec illæ dignæ fuerint hoc nomine libertatis; ex iis quæ produximus ex Augustino, in promptu est perspicere.

Epist. 89.

CAPVT III.

Ætatis nostræ hereticos in constituenda libertate Christiana turpissimè lapsos esse.

PORRO cum dicat Apostolus; Quæ sursum est Hierusalem, libera est, quæ est mater nostra: nisi qui matris huius filij sunt, nulli esse liberi possunt. Illa sterilis aliquando & paucorum mater filiorum, multitudine interim seruatorum abundante ancilla: postea gratia Spiritus effusa cœlitus, fecundissima esse mater cepit. cui propterea per Prophetam dicitur: Latrare sterilis quæ non parit, erumpe & clama quæ non parturit, quia multi filij desertæ magis, quam eius quæ habet verum. Ad hæc pertinent, qui in Ecclesia Christiana contemptis terrenis omnibus, supernorum & æternorum bonorum desiderio tenentur: & quemadmodum Apo-

Isaia 54.